

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	CZŠ, Rudolfovská 23, České Budějovice
Jméno a příjmení ředitele	Ing. Martin Maršík, Ph. D., Mgr. Jan Schreib
Telefon na ředitele	387 319 900
E-mail na ředitele	schreib@bigy-cb.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Jaroslav Kovárna
Telefon	-
E-mail	kovarna@bigy-cb.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Jana Hejdová (1. stupeň) Mgr. Markéta Homzová (2. stupeň)
Telefon	-
E-mail	hejdova@bigy-cb.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ – I. stupeň	12	279
ZŠ - II. stupeň	10	212
8leté Gymnázium – (Prima až Kvarta)	-	-
6leté Gymnázium – (Prima až Sekunda)	-	-
SŠ – ostatní	-	-
Celkem	22	492

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE, PRO STANOVENÍ CÍLŮ

MPP

VSTUPNÍ INFORMACE A JEJICH ZDROJE

1. Sociální a jiné okolí školy

CZŠ Rudolfovská patří mezi plně organizované základní školy. Je součástí Biskupského gymnázia J. N. Neumanna. Obě jednotky mají společné ředitelství (Ing. Martin Maršík, Ph. D.), na CZŠ je pověřený řízením školy zástupce ředitele školy Mgr. Jan Schreib. Zástupkyní ředitele a výchovnou poradkyní je Mgr. Jana Hejdová. Metodikem školní prevence je Mgr. Jaroslav Kovárna. Škola nabízí rozšířenou výuku jazyků.

Vzhledem k pozici naší školy v centru města a blízkosti rizikových částí města (nádraží s velkým množstvím heren, městský park Na Sadech, pěší zóna na Lannově třídě) je možné i na naší škole zaznamenat některé prvky nežádoucích patologických jevů. V blízkosti CZŠ se nachází i základní praktická škola s větším počtem žáků z málo podnětného rodinného prostředí. Tento fakt může ovlivnit výskyt sociálně patologických jevů mezi žáky naší školy.

2. Informace od pedagogů

Rizikové chování, jeho znaky a projevy, se dotýká i dětí, které navštěvují CZŠ. Je tedy důležité zahájit primární prevenci již od 1. ročníku ZŠ (návaznost na prevenci RCH v MŠ) a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

Podle našich pedagogů se v současné době jeví mezi mládeží jako problém zejména rozšiřování kyberšikany, šikany, manipulátorství, vzájemné vztahy, rodinné zázemí, nerespektování a porušování školního řádu. Zneužívání legálních drog (kouření a alkohol) a jeho značná společenská tolerance. Stále se snižuje věková hranice dětí, které mají s kouřením a alkoholem první zkušenosti. Především nové, dostupnější formy kouření (el. cigarety, Elf Bar, ...) jsou v současnosti velkým problémem. Je proto nutné nepodceňovat tento nebezpečný jev. Na naší škole není zneužívání nelegálních drog zatím rozšířeno.

V letošním školním roce zůstává hlavním principem preventivní strategie osvojování si základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu, prevence a rozvoj dovedností, které vedou k odmítání všech druhů rizikového chování, šikany, projevů agresivity a v souvislosti s tím posilování vlastního sebevědomí, které při zdravém nastavení napomáhá k prevenci vůči všem rizikům.

Prioritou je, aby prevence a zdravý životní styl byly nadále součástí školy, školních osnov a výuky jednotlivých předmětů.

3. Informace od rodičů

Informace mezi školou a rodiči jsou předávány přes web školy (veškeré kontakty a důležité dokumenty), Bakaláře (známky, omluvenky, zprávy), email nebo osobně na individuálních či třídních schůzkách. Další diskuse je vedena prostřednictvím Školské rady.

4. Informace od žáků

Žáci jsou v hodnocení klimatu ve svých třídách i ve škole reálně kritičtí, jsou vnímaví, sledují, co se kolem nich děje, chtějí nastalé problémy řešit a obrací se na své třídní učitele, VP nebo ŠMP. Mnozí mají důvěru ve své učitele a nebojí se na ně obrátit o radu či pomoc. To je velmi důležité pro včasné podchycení a případné zamezení, rozšíření a stupňování znaků daného rizikového chování.

Žáci spolupracují přiměřeně svému věku, s typickými projevy chování dané věkové skupiny a mají rádi hodiny, při nichž mohou diskutovat sami o sobě, své třídě a mohou se kriticky vyjádřit bez obav z negativních postojů ze stran pedagogů. Získávají okamžitou zpětnou vazbu od spolužáků a vyučujícího. Ve škole je zřízena také schránka důvěry, kterou žáci čas od času využijí.

5. Hodnocení MPP minulého školního roku

Ve školním roce 2022/2023 byly ve škole řešeny různé projevy rizikového chování. Je třeba zdůraznit, že k rozkrytí a rychlému efektivnímu řešení na naší škole výborně funguje kooperace mezi všemi pedagogy v návaznosti na školní preventivní tým. Rodiče, a především žáci, tuto funkčnost vnímají.

V rámci plnění MPP byly akce a programy, které byly pořádány různými externími organizacemi jak na půdě školy, tak i mimo. Hodnoceny byly individuálně přítomnými učiteli i žáky. K některým se vyjadřovali i rodiče. Dobře zvolené programy a aktivity, ve kterých po zkušenosti spatřujeme funkčnost v prevenci rizikového chování. Proto budeme programy nadále pro naše žáky zprostředkovávat.

Nemalou měrou k prevenci přispívají jednotliví učitelé poctivým a cíleným plněním preventivních aktivit zařazených v průřezových tématech ve ŠVP, která se prolínají s obsahem MPP. Také třídní učitelé jsou stále více otevření v naslouchání svým žákům. Svou snahou ihned pomoci najít řešení, ať již ve své kompetenci nebo ve spojení se ŠMP či VP, jsou cennými partnery v prevenci i při následném řešení problému. V loňském školním roce pracovala ve škole Mgr. Miluše Ochozková jako speciální pedagog. Její profesionalita a množství energie byly velkým přínosem pro žáky i pedagogy.

Řešené problémové situace se týkaly především třídního klimatu v některých třídách, hrubé chování a narušování výuky, vztahy mezi spolužáky, stresující rodinné zázemí a ničení majetku. K vyskytnutým jevům bylo přistupováno citlivě s ohledem na vnější prostředí a možná následná rizika, či razantně s efektivním okamžitým řešením.

Vzhledem k výše zmíněnému se budeme snažit pokračovat v nastalém způsobu práce s cílem přizpůsobit se aktuálnímu stavu a současným potřebám školy.

B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči rizikovému chování (RCh). Především chceme vést děti ke správným postojům vůči zátěžovým situacím a problémům. Prevence RCh u dětí se zaměřuje na aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování, kyberšikana, manipulace
- b) záškoláctví
- c) kriminality, delikvence, vandalismu a jiných forem násilného chování
- d) xenofobie, rasismu
- e) užívání návykových látek (včetně kouření a alkoholu), anabolik, medikamentů a dalších látek
- f) netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling)
- g) diváckého násilí
- h) komerčního sexuálního zneužívání dětí
- i) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- j) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí
- k) onemocnění HIV/AIDS a dalších infekčních nemocí souvisejících s užíváním návykových látek
- l) prevence neplánovaného těhotenství a interupce

Další cíle:

- Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti RCh.
- Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, s důrazem na zdravou výživu a na nebezpečí poruch příjmu potravy (mentální anorexie, bulimie).
- Vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy.
- Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
- Odstraňování nevhodného chování mezi žáky, posilování pozitivních vztahů mezi nimi.
- Zapojení co nejvíce pedagogických pracovníků školy do systému prevence.
- Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti.

Řešení projevů rizikového chování

- ve složení třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence, speciální pedagog a zástupce ředitele školy, případně svolání výchovné komise

- telefonická informace třídním učitelem, zvací dopis na osobní setkání učitel + rodič + žák

C. MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Minimální preventivní program je zaměřen na všechny žáky 1. – 9. ročníku naší školy, s přihlédnutím k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami (s integrací i bez integrace), k dětem s handicapem a k dětem z málo podnětného či sociálně slabého rodinného prostředí. U pedagogů by měl být zaměřen na celý tým v oblasti dalšího vzdělávání. Minimální preventivní program je k dispozici pro všechny na webu školy. Všichni pracovníci školy jsou s aktuálním preventivním programem seznámeni.

Na realizaci MPP se podílí vedení školy, školní metodik prevence a výchovný poradce ve spolupráci s pracovníky PPP, OSPOD, sociální odbor, Policie ČR, SVP a dalšími.

Pedagogičtí pracovníci dbají na rozvoj žáků, podporují jejich sebevědomí, schopnost vytvářet přátelské vztahy, sociální citění, nenásilné a hlavně efektivní zvládnání konfliktů.

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

1. V oblasti přímé práce pedagogů

Všichni pracovníci školy budou věnovat pozornost optimalizaci sociálního a psychického prostředí školy, předcházení školní neúspěšnosti, všestrannému rozvoji osobnosti žáků, zvýšenou pozornost budou věnovat dětem s rizikovým chováním a dětem, které by se mohly stát obětí jedinců s projevy rizikového chování. Je potřeba přistupovat citlivě ke změnám chování žáků, jejich potřebám a zaměřit se na rozvoj dobrých mezilidských vztahů a nastavení vhodného chování a klimatu.

Pedagogové budou sledovat projevy zneužívání a ohrožování při využívání sociálních sítí, návykových látek a ostatní projevy rizikového chování (patologické hráčství, šikanování, vandalismus, brutalita, rasismus, kriminalita, alkoholismus, kouření a další) a navrhnout cílená opatření. Nutností je problém vidět a řešit ho bez odkladu. Metodik prevence bude spolupracovat v první řadě s třídními učiteli a výchovným poradcem. Dále se složkami, na které se může obrátit o odbornou pomoc a radu při řešení aktuálních problémů a dalšími, které jsou zahrnuté v MPP při plnění jeho funkce v rámci organizace minimální prevence. Vyučující mají zařazenu problematiku vztahující se k cílům vyplývajících z MPP podle ŠVP.

2. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence SPJ

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor – organizace, odborník	Počet školených pedagogů
Tématicky podle nabídky		V průběhu šk. roku		

3. Plán vzdělávání ŠMP v oblasti prevence SPJ

Název a odborné zaměření vzdělávání	Počet hodin	Datum konání	Realizátor – organizace, odborník
Vybraná školení podle nabídky			

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

1. Způsoby seznámení rodičů s činností ŠMP, možnostmi spolupráce a MPP

Připomenout rodičům na třídních schůzkách s jakými problémy se mohou obracet na školního metodika prevence, jeho náplň a kompetence. Informace o schránce důvěry. Dát rodičům možnost dle svých možností zapojit se do plnění MPP a požádat o možné zajištění aktivit z jejich strany - kontakty na instituce, které mohou být platné v tomto programu. Předat jim informace o zdrojích a pokynech MŠMT v rámci primární prevence.

Rodiče jsou informováni o organizaci a dění ve škole prostřednictvím webových stránek školy. O Minimálním preventivním programu jsou rodiče informováni na 1. schůzce rodičů v daném školním roce a je vyvěšený na stránkách školy. Stále hledáme nové cesty, jak navázat užší kontakt s rodiči, jak vzbudit jejich hlubší zájem o problémy svých dětí a rozpoznávání prvních znaků rizikového chování. Rodiče jsou informováni na začátku školního roku o konzultačních hodinách a kompetencích ŠMP.

2. Aktivity pro rodiče

Nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovného poradce, školního metodika prevence prostřednictvím webu školy. Nabídka propagačních materiálů souvisejících s rizikovým chováním, kontaktů na odborníky. Seznámení rodičů s postupem školy v případě řešení problémových situací. Na třídních schůzkách hovořit o snaze nezavírat oči před projevy nežádoucích jevů a ochránit tak svoje děti a prostředí, ve kterém se pohybují.

Název aktivity	Datum konání	Realizátor, přednášející
informování rodičů o RCh	průběžně	TU
Pravidelné třídní schůzky	listopad, duben,	vedení školy, TU
nabídka materiálů o prevenci RCh	průběžně	ŠMP
seznámení rodičů s termíny konzultací	na webu školy	TU

3. Aktivity podporující spolupráci školy s rodiči

Název aktivity	Datum konání	Vedoucí programu
Den otevřených dveří	leden	vedení CZŠ
Třídní schůzky pro rodiče budoucích prvňáčků	červen	vedení CZŠ
Schůzka pro rodiče žáků 9. tříd	listopad	VP
Školní výlety	červen	TU
Dětský den	červen	OS
Vánoční odpoledne s rodiči a žáky, Jarmark	prosinec	CZŠ
Nabídky aktivit z řad rodičů	průběh šk. roku	

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

Cíle MPP

Během 1. stupně by žáci měli získat tyto kompetence a znalosti:

- umění komunikovat správně s vrstevníky i dospělými
- rodinu chápat jako zázemí a útočiště
- mít zdravotní návyky (výživa, hygiena, spánek, cvičení)
- správně organizovat svůj volný čas
- rozlišovat mezi léky a léčivými přípravky a návykovými látkami
- definovat drogu a její nebezpečí, včetně alkoholu a tabáku
- nebezpečí styku s cizími osobami
- osvojit si pravidla bezpečnostního provozu
- znát důležitá telefonní čísla

Během 2. stupně by si žáci měli prohloubit a získat tyto kompetence a znalosti:

- získat optimální pohled na virtuální svět, znát jeho silné stránky i rizika a umět se v něm pohybovat
- umět rozpoznat nebezpečí a vědět, kam se v případě potřeby obrátit pro řešení
- znát základní právní normy
- kriticky myslet a správně se rozhodovat
- pojmenovat základní návykové látky, znát jejich účinek na organismus
- umět odmítnout, znát kontaktní místa pro problematiku závislostí, rozpoznat propagaci návykových látek
- orientovat se v problematice sexuální výchovy, znát kontaktní místa
- zaujímat zdravé životní postoje, tolerovat odlišnosti
- zvládat základní sociální dovednosti včetně komplikací ve vztazích k druhým lidem, včetně blízkých
- pochopit osobní a společenskou zodpovědnost
- uvědomit si důležitost finanční gramotnosti a moc peněz
- pokračovat a zkvalitňovat práci v problematice primární prevence, jak předcházet a včas rozpoznat různé formy rizikového chování žáků

Práce na 2. stupni je velmi důležitá, ale obtížná. Dospívající jsou již kritičtí k autoritám a o to více je důležitý postoj, který svým jednáním vyjadřují učitelé. Náročná je koordinace mezi předměty, tak aby žáci nebyli tematikou různých nežádoucích projevů a rizik přesyceni, případně nedošlo k opačnému než žádanému efektu. Důležité je vzbudit přirozený zájem o problematiku a učení se dovednostem jako je diskuse, respektování názoru druhých, týmová spolupráce, asertivita... Nejvíce tematiky se objevuje v hodinách výchovy ke zdraví v 6. a 7. ročnících, v rodinné výchově, v hodinách literatury, slohu, dějepisu, přírodopisu, chemie, občanské výchovy, zeměpisu a praktických činnostech.

Dlouhodobé cíle:

- umět se pohybovat ve virtuálním světě a online prostředí
- umět vyhodnotit jeho přínos, nástrahy a rizika
- vést k uvědomění důležitosti osobních a sociálních vztahů
- vést ke správnému vyhodnocení krizových situací a zaujímání zdravých postojů
- odradit žáky od požívání jakýchkoli drog
- dostatečná a pravdivá informovanost o účincích a následcích požití drog – sociální a morální dopady, vyčlenění ze společnosti
- naučit umět říci Ne – asertivní chování, rozlišování a rozhodování, vliv spolužáků a party
- správný výběr volnočasových aktivit, rozvoj nadání a zájmů – kroužky, společné akce
- posilování sebedůvěry a důvěry ve vlastní schopnosti, optimismus
- vnímat upozorňování dětí na jevy, které vnímají negativně
- vnímat připomínky, názory a problémy
- reagovat pevným postojem a pomocí neodkladně řešit, jevit zájem
- naučit rozpoznávat mezi škádlením a šikanováním
- vytvářet základy normativního chování a jednání
- trvale se snažit zlepšovat komunikaci mezi žáky, otevřenost a přímé jednání
- vést ke snaze zbavit se strachu a jednat – sám nebo vyhledat pomoc
- od prvního vstupu do školy vést žáky k základům slušného chování a jednání, vytváření příjemného prostředí, ve kterém budou rádi mezi svými spolužáky
- prohlubovat právní vědomí, předpisy a zákony
- vytvářet pravidla a dodržovat, respektovat práva a dodržovat povinnosti
- informovat o nových nebezpečích souvisejících s rizikovým chováním
- vnést povědomí, že škola je důležitým činitelem v prevenci rizikového chování, učí, jak mu předcházet, řeší nebo pomáhá řešit situace s tím související
- zkvalitňovat komunikaci mezi žáky, pedagogy, rodiči a ostatními pracovníky školy
- vytvářet podporující zázemí pro všechny zúčastněné

Střednědobé cíle:

- konkrétními kroky učit žáky pohybu ve virtuálním světě, online prostředí
- zaměřit se na podporu vztahů a vytváření vhodného socializačního prostředí
- organizace akcí a projektů, na nichž se podílejí žáci školy i učitelé nebo spolupracují i rodiče
- podpora aktivity žáků, pozitivní přístupy a podpora
- práce s žáky s náznaky či s projevy rizikového chování, řešení bez odkladu, důslednost
- nabídka a organizace kroužků a volnočasových aktivit
- organizace a zajišťování programů souvisejících s problematikou prevence rizikového chování - besedy, exkurze, praktická cvičení a ukázky, práce s tématy teoreticky i prakticky
- podpora vlastních aktivit žáků a tříd
- průběžné sledování klimatu v jednotlivých třídách, následná činnost na základě zjištěných výsledků – přímo ŠMP nebo spoluprací s odborným pracovištěm
- vytvoření systematické koncepce a rozložení preventivních aktivit v jednotlivých ročnících v návaznosti na předchozí aktivity

Krátkodobé cíle:

- realizace preventivního programu ve spolupráci s různými organizacemi (DOSVĚTA z.s., a další)
- adaptační kurzy pro 6. ročníky - lidské vztahy, soužití v kolektivu, tolerance a přijímání odlišností
- zážitkové kurzy pro různé ročníky a dle potřeby práce na třídním klimatu
- akce zaměřené na dospívání pro dívky a chlapce
- další zajištění aktivit na aktuálně vybraná témata
- organizace vánočních besídek
- celoškolské projekty
- aktualizovat seznam organizací poskytujících odbornou pomoc
- přímé vstupy ŠMP – preventivní, řešení aktuálních situací

Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a MPP

O činnosti školního metodika prevence rizikového chování žáci školy vědí. Mají informace o jeho funkci, proč je na škole, kde ho mohou vyhledat, jakým způsobem s ním komunikovat a jakou problematiku s ním mohou řešit. Připomenutí umístění schránky důvěry.

Nespecifická a specifická prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

(Aktivity, které jsou součástí učebního plánu na základě již zpracovaného Školního vzdělávacího programu) + aktivity, které nejsou součástí učebního plánu. Jde o aktivity, které nereagují na aktuální problémy a týkají se všech tříd v daném ročníku:

1. stupeň 1. - 3. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita a její zaměření, způsob jejího vedení (např. předávání informací, prožitková aktivita,...)	Učitel
Prvouka, ČJ (čtení, sloh)	Osobní bezpečí, zásady základní slušné komunikace, vztahy v dětském kolektivu, základní hygienické návyky, využití volného času, rodina jako bezpečné místo, lidské tělo, zdraví a jeho ochrana, zacházení s léky, režim dne, vztahy mezi lidmi, chování v krizových situacích, pojmy z oblasti sexuální výchovy a drogové závislosti, lidé kolem nás, multikulturní výchova, ochrana proti obtěžování cizí osobou, bezpečnost v silničním provozu (dramatizace – hraní scének, besedy nad obrázky)	TU
Prvouka	Bezpečnost silničního provozu (výklad, besedy, procházka po centru města)	TU

1. stupeň 4. – 5. ročník

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita, její zaměření, způsob jejího vedení	učitel
-------------------	---	--------

Vlastivěda Přírodověda Český jazyk Výchovy	Lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími, životospráva a důsledky nevhodných návyků, využívání volného času, pojmy drogová závislost a sexuální výchova, vztahy se svými vrstevníky a v kolektivu, domov, rodina, důvěra, vztahy, léčivé a návykové látky, komunikace, poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu, dospívání – nebezpečí komunikace s cizí osobou	Učitelé VL, PŘ, ČJ, VV, PČ, TV
---	--	--------------------------------------

2. stupeň

ČJ, CJ	Zásady komunikace – schopnost rozpoznávat role mluvčích s ohledem na volbu vhodných jazykových prostředků, bránit se manipulativně vedené komunikaci, vyjadřovat své pocity, postoje a názory,... (diskuse)	učitelé ČJ, CJ
ČJ, OV, Z	Mezilidské vztahy, multikulturalita, xenofobie, rasismus – respekt a tolerance příslušníků národnostních menšin,... (četba, diskuse, dramatizace)	učitelé ČJ, OV, Z
Výchova ke zdraví, OV	Zdravý životní styl, duševní hygiena, sebeuvědomění (videoprojekce, diskuse, skupinová práce), konstruktivní komunikace, řešení problémů	učitelé výchovy ke zdraví, OV
6. ročník	Pojmy z problematiky drog, vliv drog na lidské zdraví, rizika kouření a alkoholu, rizika měkkých drog, problémy způsobované návykovými látkami, způsoby odmítání, vhodná náplň volného času, ochrana zdraví, centra odborné pomoci, krizové situace	učitelé
7. ročník	Mezilidské vztahy, vztahy dívek a chlapců, osobní odpovědnost, život s handicapem, sexuální výchova, sexuální násilí, drogy a jejich dělení a účinky, osobní bezpečí, prevence	učitelé
8. ročník	Fyziologie, působení drog na oběhový, nervový a dýchací systém, tělesné, duševní a sociální proměny závislého, rozvoj sebepoznání a sebeuvědomění, rozvoj závislosti a její nepředvídatelnost, stádia závislosti, zákony a předpisy týkající se požívání a distribuce drog, věková hranice trestní zodpovědnosti, agrese, šikana, týrání, další formy násilí, odborná pomoc	učitelé
9. ročník	Rozvoj osobnosti, zdravé sexuální chování, volba životního partnera, životní cíle a kritéria hodnot, způsob řešení osobních problémů, sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem, trestní normy, kontaktní místa	učitelé

2. 2. Specifická prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

SPJ který bude řešen:	
Jak byla situace zjištěna:	
Kdo bude situaci řešit –	
Kdy bude situace řešena:	

IV. OSTATNÍ AKCE V OBLASTI PREVENCE SPJ

Ke konci školního roku jezdí všechny ročníky na školní výlety. Využívají nestandardního prostředí k prohloubení návyků dětí vzhledem ke zdravému životnímu stylu. Některé třídy se účastní týdenních pobytů, kde se pracuje s prvky zážitkové pedagogiky, která otvírá možnosti k sebepoznávání, sebepřijetí, rozvoji sociálních dovedností a posílení vztahů v třídním kolektivu.

V letošním školním roce máme ve 21 třídách žáky s různými speciálními vzdělávacími potřebami (mimořádné nadání, poruchy autistického spektra, specifické poruchy učení, poruchy pozornosti, poruchy chování, mírné zrakové postižení, vady řeči, tělesné postižení), kteří jsou inkudováni v běžných třídách. V některých třídách mají k dispozici asistenta pedagoga. Při práci s těmito žáky přihlížíme k jejich speciálním vzdělávacím potřebám a snažíme se jim vytvořit příjemné a podnětné pracovní prostředí

VI. EVIDENCE A EFEKTIVITA

O každém výskytu projevu rizikového chování je veden záznam. Všechny akce související s plněním MPP jsou též evidovány. Průběh aktivit a akcí je hodnocen vzájemně mezi pedagogy. Celkové zhodnocení a vykazání je uvedeno v Závěrečné zprávě o plnění MPP.

VII. ZÁVĚREČNÉ INFORMACE

	Datum	Podpis ředitele/ředitelky školy
Seznámení ředitele/ředitelky školy s MPP		
Seznámení pedagogického sboru školy s MPP		

Přílohy MPP: Plán proti šikaně

Krizový plán řešení šikany

Plán proti CAN (syndromu týraného dítěte)

Krizový plán – sebepoškozování

Krizový plán – PAS (poruchy autistického spektra)

Krizový plán řešení šikany

Šikanování je nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Nezřídká dochází k celoživotním následkům na duševním i tělesném zdraví obětí.

Základním cílem školy je pocit bezpečí žáků, dobré sociální prostředí tříd a školy a produktivní výkony žáků, kteří se vzájemně respektují a spolupracují mezi sebou a učiteli.

Šikanování je dlouhodobé chování, jehož záměrem je někomu ublížit, ohrožit ho nebo zastrašovat. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických (bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, sexuální obtěžování) a psychických útocích (slovní útoky, pomlavy, vyhrožování, ponižování) jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků. Projevuje se i v nepřímé podobě, jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků skupinou spolužáků. Speciální formou šikany je kyberšikana. Jde o druh psychické šikany, která se odehrává skrze internet (urážlivé zprávy, vyvěšování urážlivých či ponižujících materiálů na sociálních sítích, vyhrožování, vydírání, ...).

Ředitel školy zajišťuje vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků, vzdělávání ŠMP, dohled nad žáky v době vyučování. Ve školním řádu jsou stanovena pravidla chování a sankce za jejich porušení.

Odhalování šikany

Na prevenci a odhalování šikany se podílejí všichni pracovníci školy. Všímají si změn v chování žáků. Pokud rodiče informují školu o podezření na šikana, ředitel školy zahájí odborné vyšetření záležitosti.

Řešení počáteční šikany

V případě upozornění na projevy šikany, bude zahájeno jednání s těmi, kteří na šikanování upozornili i s oběťmi šikany. Budou nalezeni vhodní svědci. TÚ, ŠMP, případně ředitel školy nebo jeho zástupce provedou individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů). Obětem je zajištěna ochrana dle situace. Posledním krokem je rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi. Škola tyto situace zvládá řešit vlastními silami.

Řešení pokročilé šikany

Je zajištěna co nejrychleji ochrana oběti. Okamžitě se pracuje na překonání šoku pedagogického pracovníka, který byl bezprostředně přítomen odhalení tohoto druhu šikany.

Pedagogičtí pracovníci se domluví na spolupráci a postupu vyšetřování. Je zabráněno domluvě agresorů na křivé výpovědi. Pokračuje se v pomoci a podpoře oběti. Dle závažnosti případu (forma brutality či kriminálního jednání, naplnění skutkové podstaty přestupku nebo trestného činu) je kontaktována pedagogicko-psychologická poradna, OSPOD, Policie ČR, případně klinický psycholog.

Výchovná opatření

TÚ, ŠMP a VP, dále pracují s agresorem. Je mu zprostředkována péče ped.-psych. poradny, případně klinického psychologa, psychoterapeuta či psychiatra.

Odstupňovaná výchovná opatření a tresty pro agresory jsou dle závažnosti uvedeny ve Školním řádu.

V mimořádných případech může ředitel školy podat návrh na OSPOD k zahájení práce s rodinou agresora nebo doporučí rodině agresora dobrovolné umístění dítěte do místně příslušného diagnostického ústavu.

Mgr. Jaroslav Kovárna
školní metodik prevence

Plán proti šikaně

Základní body specifické primární prevence šikanování

- Všichni pedagogové odborně pracují na předcházení konkrétního problému (školní šikaně).
- Respektují přitom věk dětí, dynamiku a klima třídy.
- Důležitou součástí je práce ve výukových předmětech, které mají významný vztah k prevenci rizikového chování (občanská výchova, rodinná výchova, tělesná výchova, prvouka atd.).
- V předmětu informatiky pracovat s pojmem kyberšikana a dalšími skrytými nebezpečími internetu (etický kodex pro práci žáků i učitelů s informacemi).
- V dalších předmětech je prevence realizována prostřednictvím průřezových témat podle Rámcového vzdělávacího programu školy, jako je například výchova demokratického občana, osobnostní a sociální výchova, mediální výchova.

Prevence v práci třídního učitele

- Systematická práce se třídou (nutná spolupráce všech učitelů vyučujících ve třídě).
- Práce se skupinovou dynamikou třídy (práce se vztahy mezi žáky ve skupině).
- Podporovat růst pozitivních vztahů ve třídě (práce s demokracií ve skupině v pozitivním slova smyslu).

Školní poradenské služby

- Všichni pedagogové spolupracují jak s metodikem prevence školy a s výchovnou poradkyní, tak s vedením školy.
- Škola poskytuje v rámci svých kompetencí individuální služby žákům i rodičům a zprostředkovává kontakty na odborníky v dané oblasti.

Mgr. Jaroslav Kovárna
školní metodik prevence

Plán proti Syndromu týraného dítěte (CAN)

CAN = syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte - různé formy týrání dětí svými rodiči nebo příbuznými

Jak lze CAN zjistit ve škole:

1. Změny v chování dítěte
2. Znamky na těle dítěte

Řešení při podezření na CAN:

1. Při podezření o výskytu daného jevu musí být vždy informován ředitel.
2. Při řešení spolupracuje metodik prevence s výchovnou poradkyní, třídním učitelem / učitelkou.
3. Na tuto oblast se vztahuje Zákon č. 359/1999 Sb. O sociálně – právní ochraně dětí (učitel má zákonnou povinnost při podezření na týrání kontaktovat odborníky).
4. Klíčový je rozhovor učitele se žákem, pokud se nepodaří navázat komunikaci, je možné se obrátit na PPP, další možnost je nabídnout žákovi číslo Linky bezpečí.
5. Postup jednání s rodiči žáka je podrobně uveden v metodickém materiálu.
6. Škola má právo v případě podezření na CAN se obrátit na OSPOD (orgán sociálně právní ochrany dětí).
7. Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení.

Mgr. Jaroslav Kovárna
školní metodik prevence

Krizový plán - sebepoškozování

O sebepoškozování se jedná v případě, pokud si žák záměrně způsobuje bolest. Mezi projevy sebepoškozování patří řezání se na různé části těla, pálení, odírání, škrábání se na poškozené tkáni, na starších zraněních a jizvách, tím znemožňuje hojení. Vytrhávání vlasů, požívání předmětů nebo látek, které nejsou určeny ke konzumaci (žiletka, části psacího náčiní, drobné ostré předměty).

Řešení při podezření na sebepoškozování

- a) kontaktujeme oběť a zjistíme rozsah nebezpečí,
- b) v případě vážného zranění volat záchrannou službu, informovat zákonného zástupce žáka, provést zápis
- c) zákonným zástupcům je doporučena odborná pomoc lékařů, SVP, dětského psychologa

Mgr. Jaroslav Kovárna
školní metodik prevence

Krizový plán – chování žáků s PAS

PAS = porucha autistického spektra. Základní diagnostická triáda PAS zahrnuje různou míru narušení v těchto oblastech:

- sociální interakce a sociálního chování,
- verbální i neverbální komunikace,
- v oblasti představitosti a hry, omezených vzorců chování, zájmů nebo aktivit.

Projevy: stereotypní pohyby, zvláštní zájmy, omezená schopnost spontánně sdílet s ostatními dětmi radost a zájmy, či rigidní a kompulzivní chování. Četnost takového chování se zvyšuje při nadměrné stresové zátěži žáka.

Při prevenci vzniku nežádoucího chování, stresu, či afektu je třeba mít na paměti, že žák s PAS v zátěžové a pro něj nestandardní situaci může opomíjet základní životní potřeby, jako např. fyziologická potřeba, příjem potravy, tekutin. Pokud pozorujeme na žákovi neklid, je vhodné nabídnout pití, připomenout jídlo, pamatovat na toaletu.

Konkrétní opatření:

1. Zadávání jasných a krátkých instrukcí s podporou obrázků a gest
2. Pokud nastane krizová situace ve škole, je třeba dítě odvést do známého prostředí, aby se uklidnilo (třída, družina).
3. Pokud dítě reaguje špatně na změnu rozvrhu, je nutné ho na změnu předem připravit, případně ho nechat dělat to, na co je připraveno. Až se adaptuje, tak zkusit pokračovat v práci dle rozvrhu.
4. Na akce mimo školu ho předem připravit, pokud víme, že reaguje špatně na hluk, velkou společnost lidí, zajistit mu klidné místo. Když toto není možné, po dohodě s rodiči mu zajistit náhradní program. Možné je vrátit se z akce zpět do školy.
5. Pokud dítě pobíhá bez dozoru, tak ho nehonit (pokud je to možné v rámci jeho bezpečí), chytit ho za ruku a odvést zpět do třídy. Prokládat to jednoduchými příkazy.
6. V jídelně je nenutit jíst, respektovat místo, kam si sedne. Pokud bude místo obsazené a dítě na tuto situaci reaguje špatně, požádat spolužáka, aby si přesedl.
7. V hodině Tv, Vv, Pč tolerovat zvláštnosti dětí, přizpůsobit jim práci.
8. Vyhledat pomoc paní asistentky (pokud je přítomna) či jiného poradenského pracovníka (SP, VP, ŠMP).

Mgr. Jaroslav Kovárna
školní metodik prevence